

عنوان مقاله:

برخی ساخت های فعلی دوره میانه در متون گونه فارسی جنوب غربی (بحثی در معرفی یک گونه از زبان فارسی)

محل انتشار:

مجله زبان فارسی و گویش های ایرانی، دوره 7، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسنده:

حامد نوروزی - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران

خلاصه مقاله:

بررسی زبانی متون دوره تکوین زبان فارسی (۲۵۴-۶۱۷ق) نشان می دهد در این دوران هنوز زبانی به صورت فارسی معیار شکل نگرفته بود. به همین دلیل در حوزه رواج این زبان، متونی شکل می گیرد که مشحون از عناصر گویشی است. یکی از گونه های زبان فارسی که به دلایلی تاکنون به صورت مستقل به آن پرداخته نشده، گونه جنوب غربی است. در این مقاله که هدف آن آغاز معرفی گونه فارسی جنوب غربی است، با مطالعه بخش هایی از کهن ترین متون بازمانده از این گونه زبانی، به بررسی برخی از ساخت های فعلی بازمانده از دوره میانه در این گونه خواهیم پرداخت: ۱. ماده مجهول؛ ۲. ماده ماضی جعلی؛ ۳. پسوند متعدی ساز -θn؛ ۴. ساخت التزامی؛ ۵. پیشوند فعلی -by. برخی از این عناصر که هنوز در گویش های ایرانی زنده هستند در فارسی نو رسمی از میان رفته اند. البته در برخی از این ساخت ها، ویژگی های فعلی دوره میانه بسط یافته و ساخت های فعلی جدیدی شکل گرفته است. پس از بررسی موارد مذکور روشن می شود که گونه فارسی جنوب غربی احتمالاً به دلیل نزدیکی با حوزه رواج فارسی میانه، بسیاری از ویژگی های فعلی این دوره را در بازه زمانی ۲۵۴ق (آغاز دوره نو) تا حمله مغول، در خود حفظ کرده است.

کلمات کلیدی:

فارسی نو، دوره میانه، ماده مجهول، ماده جعلی، ساخت التزامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1989994>

